

รายงานการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่
เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

People Participation in Local Development of Maechao Yuhua Subdistrict

Administrative Organization, Chianyai District, Nakhon Si Thammarat Province

นุชนารถ นาคินทร์¹

พัฒนศิลป์ สำเร็จรัมย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 380 คน ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน, การพัฒนาท้องถิ่น, องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว, จังหวัดนครศรีธรรมราช

¹ นักศึกษาลูกศรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² (ผู้ช่วยศาสตราจารย์), อาจารย์ที่ปรึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

The purposes of this study were 1) to study level of people participation in Local Development of Maechao Yuhua Subdistrict Administrative Organization, Chianyai District, Nakhon Si Thammarat Province and 2) to compare people participation in Local Development of Maechao Yuhua Subdistrict Administrative Organization, Chianyai District, Nakhon Si Thammarat Province classified by gender, age, education level, and occupation. The sample used in the study consisted of 380 people living in Maechao Yuhua Subdistrict Administrative Organization, derived through Taro Yamane's method. The rating scale questionnaire was used as the tool. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One way ANOVA).

The results of the study revealed as follows:-

1. The people participation in Local Development of Maechao Yuhua Subdistrict Administrative Organization, Chianyai District, Nakhon Si Thammarat Province as a whole was at the high level.

2. The people with different gender, age, education level and occupation had opinion on the people participation in Local Development of Maechao Yuhua Subdistrict,

as a whole and in aspects with statistically significant difference at the .05 level.

Keywords: people participation, the local development, Maechao Yuhua Subdistrict Administrative Organization, Nakhon Si Thammarat Province

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นนับเป็นรากฐานในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนให้ประชาชนรู้สึกว่าตนมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารเกิดความรับผิดชอบและหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในที่สุด การมีส่วนร่วมของประชาชน จึงเป็นลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544 : 8) ซึ่งการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อประชาชนมีการอยู่ดีมีสุข นั้น การดำเนินงานจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้การวางแผน การตัดสินใจ และการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้นรัฐบาลจึงปรับแนวความคิดการพัฒนาจาก “รัฐมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือจากชุมชน” มาเป็น “รัฐและประชาชนมีหน้าที่ต้องแก้ปัญหา ร่วมกัน” โดยปรับแนวทางการพัฒนาจากรัฐ

ดำเนินการเองมาเป็นการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ดังจะเห็นได้จากนโยบายการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน ได้พยายามทุกวิถีทางที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน พัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาประเทศ เพื่อให้ประชาชนพึ่งตนเองได้ ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาของตนเองให้ได้มากที่สุด ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน/ท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนามากที่สุด โดยการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิใช่รอรับการช่วยเหลือจากรัฐบาลอย่างแต่ก่อน (เฉลียว บุรีภักดี และคณะ, 2545 : 78)

การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการบริหารระดับท้องถิ่นของประชาชนในปัจจุบันก็เพื่อที่จะทำให้การบริหารงานของแต่ละท้องถิ่นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมรู้ถึงความต้องการและปัญหาของตนเองได้ดีกว่าบุคคลอื่นซึ่งมิใช่เป็นคนในท้องถิ่นนั้น ๆ การยินยอมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการปกครองท้องถิ่น จึงเท่ากับเป็นการยอมรับความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นนั้นแตกต่างกัน และผู้ที่จะสามารถรู้ถึงความแตกต่างในความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นนั้นแตกต่างกัน และผู้ที่จะสามารถรู้ถึงความแตกต่างในความต้องการ และสามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการนั้นก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นนั้นนั่นเอง และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 287 ระบุว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมี

ส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร และในกรณีที่เห็นสมควร หรือ ได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณการใช้จ่าย และการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ ถึงแม้รัฐธรรมนูญไทยมีการกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่ท้องถิ่น และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ แต่จากการศึกษาวิจัยของประสิทธิ์ สินธุอุทัย ได้ทำการศึกษาในปี 2550 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลมะกรูด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี กลับพบว่า

การติดตามและประเมินผลด้านการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลมะกูด การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมต่อประชาชนในด้านนี้น้อย ในขณะที่ สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน แม้องค์การบริหารส่วนตำบลได้สร้างความตื่นตัวแก่ประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น แต่ก็พบว่า มีความตื่นตัวปานกลางที่ต้องมีการพัฒนาขึ้น แต่เมื่อเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนระหว่างกิจกรรมของหมู่บ้านและกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้านมากกว่ากิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล (ชูชาติ กีฬาแปง, 2553 : 50) จากองค์ความรู้ดังกล่าว เห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นยังมีความจำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นไปตามการบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้ประชาชนมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การกำหนดปัญหา การกำหนด การเลือก การประเมินทางเลือก การบริหารจัดการ การร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์เป็นประการสำคัญและการบัญญัติในลักษณะนี้ เป็นการกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ริเริ่มในการสร้างกลไกและช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ มีโอกาสเรียนรู้การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักการกระจายอำนาจการปกครองและเป็นไปตาม

เจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ที่จะทำให้ประชาชนและกลุ่มองค์กรชุมชน มีความรู้สึกรู้ว่า ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ดี องค์ความรู้ดังกล่าวยังไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาเพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ ให้มีความเจริญเติบโตดังกล่าวจำเป็น ต้องแก้ปัญหาด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญ แต่ทั้งนี้จากการศึกษาของ อรรถพร โพธิสุข (2548 : 3) พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่ที่หน่วยงานท้องถิ่นแก้ไขปัญหาในพื้นที่ไม่ประสบความสำเร็จ มาจากการไม่ตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของประชาชนและการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของตน ซึ่งหน่วยงานท้องถิ่นยังขาดการชักจูงและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นซึ่ง วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2554 : 2) เห็นว่าหากประชาชนเกิดความตระหนักรู้และเกิดการมีส่วนร่วมขึ้นแล้ว การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของหน่วยงานท้องถิ่น นั้น ๆ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จากการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาท้องถิ่นเกิดขึ้นได้ด้วยปัจจัยความร่วมมือ

ภายใต้องค์ประกอบ 2 ประการ คือ การทำหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น เพื่อให้เกิดการแก้ของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจในการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ การมีส่วนร่วมคิด การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ และการมีส่วนร่วมติดตาม/ตรวจสอบ ซึ่งนับเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญ หากประชาชนเข้าใจในสิทธิหน้าที่ อันจะก่อให้เกิดกระบวนการในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน และการปกครองท้องถิ่นก็จะเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานในการศึกษา

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแนวคิดของ Maslow (อ้างถึงใน จิรชาย นานูญมี, 2552 : 18) ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมด้านการวางแผนและตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของท้องถิ่น 3) การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา 4) การมี

ส่วนร่วมด้านการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของท้องถิ่น

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย (1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ (2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของท้องถิ่น (3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทางการพัฒนา (4) การมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของท้องถิ่น

ระยะเวลาในการศึกษา

วันที่ 1 กันยายน ถึง 30 ธันวาคม 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7,419 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 101) ซึ่งกำหนดให้มีระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95 % ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 379.53 คน การศึกษานี้จึงเลือกตัวอย่างจำนวน 380 คน จากทุกหมู่บ้าน โดยคำนวณสัดส่วนร้อยละ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นแบบคำถามให้เลือกตอบมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 31 ข้อลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว จาก 5 ตัวเลือก ใช้วิธีการแบบ Likert Scale ให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกว่ามีความคิดเห็นต่อข้อความนั้น โดยกำหนดระดับคะแนนตามระดับความคิดเห็น 5 ระดับ (ประคอง กรรณสูตร, 2542)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามแนวคิดของ จิรชยา นานูญมี (2552 : 18) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากคำราชของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 74-84)

3) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยสังเคราะห์จากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

4) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index Of Congruence) ซึ่งค่าที่ใช้ได้ ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

7) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระบาท

อำเภอเข็ญใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน

8) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .878

9) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอนหนังสือจากวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็ญใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

2) ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเอง และได้ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3) ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์การตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test (Independent Samples)

4) วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (Oneway ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ เฉ พ ๑๘ (IOC : Index of Item Objective Congruence)

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) ค่าความถี่ (Frequency) 2) ค่าร้อยละ (Percentage) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean) 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่า F-test (One way ANOVA) t-test แบบ Independent Samples และ ท ค ส อ บ ความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราชผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าเพศชาย มีจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 62.1 และเพศหญิงมี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 อายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 ผู้ที่มีอายุ 30-40 ปีมีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 ผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี มีจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 และผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มี

จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ระดับการศึกษาผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 ผู้ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส. มีจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 และ ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี/สูงกว่า มีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 อาชีพ พบว่า ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานบริษัท มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 ผู้ที่มีอาชีพค้าขาย/เกษตรกรรม มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 และ ผู้ที่มีอาชีพแม่บ้าน/รับจ้าง มีจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5

2. ผลวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=4.46$, S.D.=0.36) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ($\bar{x}=4.36$, S.D.=0.31, 0.35) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{x}=4.35$, S.D.=0.37) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และ

อาชีพต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผู้ศึกษาได้นำผลที่พบจากการศึกษา มาอธิบายเชื่อมโยงกับทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผลวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่าประชาชนได้ร่วมประชุมเพื่อวางแผนการพัฒนาท้องถิ่นกับเพื่อนในชุมชนในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ ได้มีการตัดสินใจแก้ปัญหาของชุมชนเลือกแนวทางแก้ไขปัญหามุมชนกับเจ้าหน้าที่ของทางราชการได้วางแผนช่วยให้ชุมชนได้เข้าใจปัญหาในการดำเนินการลงทุนการดำเนินงานพัฒนาตลอดจนส่งเสริมอาชีพของประชาชนในชุมชนการได้รับประโยชน์จากการที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือจากการเข้าร่วมโครงการโดยมีอาชีพใหม่ในกิจกรรมหรือจากการเข้าร่วมโครงการ โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นหรือจากการเข้ามามีส่วนร่วมโครงการโดยมีความภูมิใจที่ทำประโยชน์ให้กับหมู่บ้านได้ค้นพบข้อบกพร่องของการดำเนินงานแล้วเสนอต่อหน่วยงานในการได้รับประโยชน์จากกิจกรรมมีส่วนร่วมเผยแพร่กิจกรรมออกไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ได้ติดตามการทำงานของโครงการ

ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย สุคนธวิท (2545) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมอยู่ในระดับมากและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมได้แก่เพศรายได้ ระยะเวลาที่ประชาชนอาศัยอยู่ในชุมชนและความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนสิทธิ์ กุลงามเนตร (2545) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทางวิทยุสื่อสาร 245 เมกะเฮิร์ตซ์ (เหยี่ยวเวหา) ในกรุงเทพมหานครพบว่าสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทางวิทยุสื่อสาร 245 เมกะเฮิร์ตซ์มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพที่ต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยภาพรวมแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาโรจน์ กล่อมจิต (2547) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม พบว่า โดยภาพรวม มีระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ประสบการณ์ด้านอาชญากรรม และความรู้ในเรื่องการป้องกันอาชญากรรมที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาภาพันธ์ สุขพันธ์ (2554) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในเคหะชุมชนดินแดง ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนแตกต่างกัน ตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และจำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารในการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหา และอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในเคหะชุมชนดินแดงส่วนใหญ่ คือ การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดในชุมชนน้อยเกินไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้
  - 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์ปัญหาในชุมชนและควรเสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานที่พัฒนาภายในชุมชน
  - 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าประชาชนควรได้เข้าร่วมปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนกับประชาชนในชุมชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชนด้วยวิธีดำเนินการต่างๆควรเข้าร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เพื่อนบ้านมีสำนึกและร่วมใจกันพัฒนาชุมชน
  - 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทางการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ ควรให้ประชาชนควรได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมสมาชิกกลุ่มต่างๆที่อยู่ในชุมชน โดยได้รับเงินปันผลจากยอดออมของตนเอง ในผลประโยชน์จากการที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือจากการเข้าร่วมโครงการ หรือควร

ได้รับรับความช่วยเหลือในการจำหน่ายผลผลิตต่างๆ

- 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจในกระบวนการประเมินผลประชาชนควรได้มีส่วนร่วมเข้าไปปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานสังเกตการณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่สรุปผลงานและประเมินผลการพัฒนา
2. ข้อเสนอแนะเพื่อศึกษาครั้งต่อไป
  - 1) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
  - 2) ควรศึกษาทัศนคติของเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
  - 3) ควรสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราชในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จิรัชยา นานบุญมี. 2552. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กในอำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่. การค้นคว้าแบบอิสระ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เฉลียว นูร์ภักดี และคณะ. 2545. ชุดวิชาการวิจัยชุมชน ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ. นนทบุรี: เอส. อาร์. ฟรินด์ติ้ง แมสโปรดักส์.
- ชูชาติ กีฬาแปง. 2553. ทักษะของผู้นำท้องถิ่นต่อองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนสัณฑ์ กุลงามเนตร. 2545. การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทางวิทยุสื่อสาร 245 เมกะเฮิร์ตซ์ (เหยี่ยวเวหา) ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2543. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สิริวิธาน.
- _____. 2553. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประคอง วรรณสูตร. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2554. “เทคนิคการเขียนแบบสอบถามสำหรับการทำวิจัยหรือวิทยานิพนธ์”. รัฐสารศึกษณ์. 51, 3 : 77-86.
- วุฒิชัย สุกนธวิท. 2545. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี กองบังคับการตำรวจนครบาล 9. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สาโรจน์ กล่อมจิต, พ.ต.ท. 2547. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- อรรณพ โพธิสุข. 2548. การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยเขาสีตางอก. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภาพันธ์ สุขพันธ์. 2549. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเคหะชุมชนดินแดง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

